

31991L0155

1991 3 22

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

L76/35

KOMISIJOS DIREKTYVA

1991 m. kovo 5 d.

apibrėžianti ir nustatanti išsamias nuostatas dėl specifinės informacijos, susijusios su pavojingais preparatais, sistemos įgyvendinant Direktyvos 88/379/EEB 10 straipsnį

(91/155/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 1988 m. birželio 7 d. Tarybos direktyvą 88/379/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių pavojingų preparatų klasifikavimą, pakavimą ir ženklimą etiketėmis, suderinimo⁽¹⁾ su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 90/492/EEB⁽²⁾, ypač į jos 10 straipsnio 2 dalį,

kadangi Direktyvos 88/379/EEB reikalaujamas ženklimas etiketėmis, aiškiai ir glaustai nurodymas potencialius pavojus pavojingų preparatų vartotojams, sudaro pagrindinį informacijos šaltinį; kadangi tas ženklimas etiketėmis reikalauja papildomos išsamesnės informacijos sistemos pramoniniams vartotojams;

kadangi Direktyvos 88/379/EEB 10 straipsnis reikalauja sukurti su pavojingais preparatais susijusią saugos duomenų lapų formos informacijos sistemą; kadangi, be to, šis straipsnis konkrečiai nurodo, kad tokia informacija yra iš esmės skiriama pramoniniams vartotojams ir turi jiems padėti imtis reikiamų priemonių darbuotojų sveikatai ir saugai užtikrinti;

kadangi Direktyva 88/379/EEB yra glaudžiai susijusi su 1967 m. birželio 27 d. Tarybos direktyva 67/548/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių pavojingų medžiagų klasifikavimą, pakavimą ir ženklimą etiketėmis, suderinimo⁽³⁾ su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 79/831/EEB⁽⁴⁾; kadangi todėl pageidautina nustatyti saugos duomenų lapų sistemą, kuri būtų taikoma ir pavojingoms medžiagoms, ir pavojingiems preparatams; kadangi ilgainiui bus nustatytos įgyvendinimo nuostatos dėl pavojingų medžiagų;

kadangi buvo konsultuotasi su Darbuotojų saugos, higienos ir sveikatos apsaugos patariamuoju komitetu, įkurtu Sprendimu 74/325/EEB⁽⁵⁾ su paskutiniais pakeitimais, padarytais Ispanijos ir Portugalijos stojimo aktu;

kadangi šios direktyvos nuostatos atitinka Direktyvų dėl techninių kliūčių panaikinimo pavojingų medžiagų ir preparatų prekybos srityje derinimo su technikos pažanga komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

1. Bet koks Bendrijoje įsisteigęs asmuo, atsakingas už pavojingų medžiagų ar preparatų pateikimą į rinką, kad ir kas jis būtų – gamintojas, importuotojas ar platintojas – pateikia gavėjui, kuris yra tos medžiagos ar preparato pramoninis vartotojas, saugos duomenų lapą su 3 straipsnyje nustatyta informacija.

2. Ši informacija pateikiama nemokamai ne vėliau kaip pirmą kartą pristatant tą medžiagą ar preparatą ir paskui po bet kokio pakeitimo dėl svarbios naujos informacijos, susijusios su sauga bei sveikatos ir aplinkos apsauga.

Nauja redakcija su data, ir žyma „Pataisyta... (data)“ nemokamai pateikiama visiems ankstesniems gavėjams, tą medžiagą ar preparatą gavusiems per ankstesnius 12 mėnesių.

3. Saugos duomenų lapo nereikia pateikti, jei kartu su plačiai visuomenei siūlomomis ar parduodamomis pavojingomis medžiagomis ar preparatais teikiama pakankamai informacijos, leidžiančios vartotojams imtis reikiamų sveikatos apsaugos ir saugos priemonių. Tačiau saugos duomenų lapas privalo būti pateiktas pramoninio vartotojo prašymu.

2 straipsnis

Valstybės narės gali reikalauti, kad jų teritorijoje pateikiant į rinką pavojingas medžiagas ar preparatus, 1 straipsnyje nurodytam saugos duomenų lapui parengti būtų vartojama jų valstybinė kalba ar kalbos.

⁽¹⁾ OL L 187, 1988 7 16, p. 14.

⁽²⁾ OL L 275, 1990 10 5, p. 35.

⁽³⁾ OL 196, 1967 8 16, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 287, 1990 10 19, p. 37.

⁽⁵⁾ OL L 185, 1974 7 9, p. 15.

3 straipsnis

1 straipsnyje nurodytame saugos duomenų lape turi būti šios privalomos paantraštės:

- 1) medžiagos ar preparato ir bendrovės ar įmonės identifikavimas;
- 2) sudėtis arba informacija apie sudedamąsias dalis;
- 3) pavojingumo nustatymas;
- 4) pirmosios pagalbos priemonės;
- 5) priešgaisrinės priemonės;
- 6) atsargumo priemonės medžiagoms ar preparatams avarių metu patekus į aplinką;
- 7) tvarkymas ir sandėliavimas;
- 8) poveikio kontrolė arba individuali apsauga;
- 9) fizinės ir cheminės savybės;
- 10) stabilumas ir reaktyvumas;
- 11) toksikologinė informacija;
- 12) ekologinė informacija;
- 13) šalinimo būdai;
- 14) informacija apie vežimą;
- 15) teisinio reguliavimo informacija;
- 16) kita informacija.

Šiomis paantraštėmis nurodytą informaciją privalo pateikti asmuo, atsakingas už tos medžiagos ar preparato pateikimą į rinką. Ši informacija parengiama pagal priede pateikiamus paaškinimus. Saugos duomenų lape nurodoma data.

4 straipsnis

Pavojingoms medžiagoms skirtos įgyvendinimo nuostatos bus nustatytos vėliau.

5 straipsnis

1. Valstybės narės ne vėliau kaip iki 1991 m. gegužės 30 d. priima ir paskelbia nuostatas, kurios įgyvendina šią direktyvą, ir apie tai nedelsdamos praneša Komisijai.

2. Šios nuostatos įsigalioja nuo 1991 m. birželio 8 d.

Tačiau kai kuriose valstybėse narėse galiojančios saugos duomenų lapo tipo informacijos sistemos gali būti ir toliau vartojamos iki 1993 m. birželio 30 d.

3. Valstybės narės, priimdamos šias nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

6 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 1991 m. kovo 5 d.

Komisijos vardu
Martin BANGEMANN
Pirmininko pavaduotojas

PRIEDAS

Vadovas saugos duomenų lapams parengti

Šie paaiškinimai atstoja vadovą. Jų tikslas – užtikrinti, kad kiekvienos iš 3 straipsnyje išvardytų privalomų paantraščių turinys padėtų pramoniniams vartotojams imtis reikiamų priemonių, susijusių su darbuotojų sveikata ir sauga.

Informacija turi būti užrašyta aiškiai ir glaustai.

Kartais gali būti reikalinga papildoma informacija atsižvelgiant į didelę medžiagų ir preparatų savybių įvairovę. Dar kitais atvejais, jei pasirodytų, kad informacija apie tam tikras savybes nesvarbi arba techniškai jos neįmanoma pateikti, reikia aiškiai nurodyti to priežastis.

Nors paantraščių tvarka neprivaloma, rekomenduojama 3 straipsnyje nurodyta seka.

Saugos duomenų lapą pataisius, reikia į tuos pataisymus atkreipti gavėjo dėmesį.

1. Medžiagos ar preparato ir bendrovės ar įmonės identifikavimas**1.1. Medžiagos ar preparato identifikavimas:**

Identifikavimui naudojamas terminas turi būti tas pats, kuris pateiktas etiketėje, kaip nustatyta Direktyvos 67/548/EEB VI priedo II dalyje.

Gali būti nurodomi ir kiti identifikavimo būdai.

1.2. Bendrovės ar įmonės identifikavimas:

- Bendrovėje įsisteigusio asmens, atsakingo už medžiagos ar preparato pateikimą į rinką, kad ir kas jis būtų – gamintojas, importuotojas ar skirstytojas platintojas – identifikavimas.
- Šio asmens tikslus adresas ir telefono numeris.

1.3. Be minėtos informacijos, laikydamiesi Direktyvos 88/379/EEB 12 straipsnio nuostatų, pateikite bendrovės ir (ar) oficialios konsultacinės institucijos pagalbos telefono numerį.**2. Sudėtis arba informacija apie sudedamąsias dalis**

Pateikiama informacija turėtų padėti gavėjui lengvai atpažinti su ta medžiaga ar preparatu susijusius rizikos veiksnius.

Jei tai preparatas:

- a) nebūtina nurodyti visos sudėties (sudedamųjų dalių pobūdžio ir jų koncentracijos);
- b) tačiau nurodomos šios medžiagos ir kartu jų koncentracija ar koncentracijos ribos, jei jų esama tokių koncentracijų dydžių, kurie yra tokie patys ar didesni kaip nustatyti Direktyvos 88/379/EEB 3 straipsnio 6 dalies a punkte (jeigu žemesnioji riba nėra laikoma tinkamesne):
 - pavojų sveikatai keliančios medžiagos tokia prasme, kaip nustatyta Direktyvoje 67/548/EEB,
 - ir
 - bent medžiagų, kurioms, laikantis Bendrijos nuostatų, taikomos pripažintos poveikio ribinės vertės, bet kurioms netaikoma minėta direktyva;
- c) nurodytų medžiagų klasifikacija (arba pagal Direktyvos 67/548/EEB 5 straipsnio 2 dalį, arba pagal jos I priedą) nurodoma simboliais ir R frazėmis, skiriamomis atsižvelgiant į jų pavojingumą sveikatai;
- d) jei, laikantis Direktyvos 88/379/EEB 7 straipsnio 1 dalies nuostatų, tam tikrų medžiagų tapatumas privalo būti laikomas paslapyje, jų cheminė prigimtis nurodoma, kad būtų užtikrintas saugus tvarkymas. Vartojamas tas pats pavadinimas, kuris nustatomas pirmiau nurodyta tvarka.

3. Pavojingumo nustatymas

Aiškiai ir glaustai nurodykite svarbiausius tos medžiagos ar preparato keliamus pavojus, ypač kritiškus pavojus žmonėms ir aplinkai.

Aprašykite svarbiausius žalingus poveikius žmonių sveikatai ir pagrįstai numatomus simptomus, susijusius su tos medžiagos ar preparato naudojimo ir galimo netinkamo naudojimo būdais.

Informacija turėtų atitikti informaciją, kuri nurodoma gaminio etiketėje, bet nebūtina jos kartoti.

4. Pirmosios pagalbos priemonės

Aprašykite pirmosios pagalbos priemones; vis dėlto svarbu konkrečiai nurodyti, ar reikalinga neatidėliotina gydytojo pagalba.

Informacija apie pirmąją pagalbą turi būti trumpa ir lengvai suprantama nukentėjusiajam, pašaliniam ir pirmąją pagalbą teikiantiems žmonėms. Glaustai nusakomi simptomai ir poveikis. Reikia nurodyti, ką reikėtų daryti nelaimingo atsitikimo vietoje ir ar galimas uždelstas poveikis po poveikio medžiaga.

Suskirstykite tą informaciją pagal skirtingus poveikio kanalus, t. y. per kvėpavimo takus, sąlytį su oda ir akimis, virškinimo traktą, ir pateikite ją skirtingomis paantraštėmis.

Nurodykite, ar būtina, ar rekomenduotina profesionali gydytojo pagalba.

Dėl kai kurių medžiagų ar preparatų galbūt svarbu pabrėžti, kad darbo vietoje turi būti specialių ypatingo ir neatidėliotino gydymo priemonių.

5. Priešgaisrinės priemonės

Apibūdinkite kovos su tos medžiagos ar preparato sukeltu ar greta kilusiu gaisru reikalavimus, nurodydami:

- tinkamas gesinimo priemonės,
- gesinimo priemonės, kurių saugumo sumetimais negalima vartoti,
- specialius poveikio pavojus, kylančius dėl pačios medžiagos ar preparato, degimo produktų, susidarančių dujų,
- specialią apsaugos įrangą gaisrą gesinantiems žmonėms.

6. Atsargumo priemonės, medžiagoms ar preparatams avarijų metu patekus į aplinką

Atsižvelgiant į medžiagą ar preparatą, informacija gali būti reikalinga apie:

— *individualias atsargumo priemones, būtent:*

užsidegimo šaltinių pašalinimą, pakankamo ventiliavimo arba kvėpavimo apsaugos sąlygų sudarymą, dulkių šalinimą, apsaugą nuo sąlyčio su oda ir akimis,

— *aplinkosaugos atsargumo priemones, būtent:*

užkirtimą kelio patekti į kanalizaciją, paviršinių ir požeminių vandenį bei dirvą, galimą būtinybę duoti pavojaus signalą kaimynystėje,

— *valymo būdus, būtent:*

absorbuojančios medžiagos (pvz., smėlio, kizelgūro, rūgščių rišamosios medžiagos, universalios rišamosios medžiagos, pjuvenos...) naudojimą dujų ar dūmų slopinimui vandeniui, skiedimu.

Taip pat pagalvokite, gal reikia tokių nurodymų: „niekada nenaudokite, neutralizuokite su...“

N.B. Jei reikia, darykite nuorodas į 8 ir 13 punktus.

7. Tvarkymas ir sandėliavimas

7.1. Tvarkymas

Numatykite saugaus tvarkymo atsargumo priemones, įskaitant patarimus dėl techninių priemonių, būtent: vietinės ir bendrosios ventiliacijos, priemonių užkirsti kelią aerozoliui ir dulkėms atsirasti ir gaisrui kilti, kitų specifinių reikalavimų ar taisyklių, susijusių su ta medžiaga ar preparatu (pvz., veiksmus ar įrangą, kurie yra draudžiami ar rekomenduojami), ir jei galima, pateikite trumpą aprašymą.

7.2. Sandėliavimas

Numatykite saugaus sandėliavimo sąlygas, būtent: specifinę sandėliavimo patalpų ar indų konstrukciją (įskaitant atsparos sienas ir ventiliaciją), nesuderinamas medžiagas, sandėliavimo sąlygas (temperatūros ir drėgmės ribas, apšvietimą, inertines dujas...), specialią elektros įrangą ir apsaugą nuo statinės elektros.

Jei reikia, patarkite dėl kiekio apribojimų sandėliuojant. Ypač nurodykite specialius reikalavimus, pvz., kokio tipo medžiagos naudojamos tos medžiagos ar preparato pakuotei arba konteineriams.

8. Poveikio kontrolė arba individuali apsauga

Šiame dokumente poveikio kontrolė reiškia atsargumo priemones, kurių reikia imtis naudojant tą medžiagą ar preparatą, kad būtų galima kiek įmanoma sumažinti poveikį darbininkams.

Inžinerinių priemonių reikėtų imtis pirma individualios apsaugos įrangos. Todėl pateikite informacijos apie sistemos, pvz., aptvaro, konstrukciją. Ši informacija turėtų papildyti jau pateiktą 7.1 punkte.

Nurodykite pateikdami nuorodą konkrečius saugos kontrolės parametrus, pvz., poveikio ribines vertes ar biologinius standartus. Pateikite informacijos apie rekomenduojamas stebėjimo procedūras su nuoroda į ją.

Jei reikalinga individuali apsauga, nurodykite, kokios įrangos reikia pakankamai ir tinkamai apsaugai:

— *kvėpavimo takų apsaugai:*

numatykite tinkamą apsaugos nuo pavojingų dujų, garų ar dulkių įrangą, pvz., autonominius kvėpavimo aparatus, atitinkamas kaukes ir filtrus,

— *rankų apsaugai:*

konkrečiai nurodykite, kokio tipo pirštines reikia dėvėti ką nors darant su ta medžiaga ar preparatu. Jei reikia, paminėkite papildomas odos ir rankų apsaugos priemones,

— *akių apsaugai:*

konkrečiai nurodykite, kokio tipo akių apsaugos įranga reikalinga: saugos akiniai, specialūs apsauginiai akiniai, veido apdangalas,

— *odos apsaugai:*

jei reikia apsaugoti ne tik rankų odą, konkrečiai nurodykite, kokio tipo ir kokios kokybės apsaugos įranga reikalinga: prijuostės, batai ir apsauginiai kostiumai. Jei reikia, paminėkite specifines higienos priemones.

9. Fizinės ir cheminės savybės

Šis skirsnis, kur taikytina, apima šią informaciją apie medžiagą ar preparatą:

Pavidalas:

nurodykite tiekiamos medžiagos ar preparato fizinę būseną (kieta, skysta, dujos) ir spalvą.

Kvapas:

jei užuodžiamas kvapas, glaustai jį apibūdinkite.

pH:

nurodykite tiekiamos medžiagos ar preparato arba vandens tirpalo pH; pastaruoju atveju nurodykite koncentraciją.

Virimo temperatūra ar temperatūrų intervalas:

Lydimosi temperatūra ar temperatūrų intervalas:

Pliūpsnio temperatūra:

Degumas (kietojo kūno, dujų):

Savaiminis užsidegimas:

Sprogumo savybės:

Oksidacijos savybės:

Garų slėgis:

Santykinis tankis:

Tirpumas:

— *vandenyje:*

— *riebaluose (tirpiklis – alyva (nurodyti-
na)):*

Pasiskirstymo koeficientas: n-oktanolis/vanduo:

} pagal Direktyvos 67/548/EEB nuostatas

Kiti duomenys:

nurodykite svarbius saugos parametrus: garų tankį, susimaišymo gebą, garavimo greitį, laidumą, klampumą ir pan.

Minėtosios savybės turėtų būti nustatomos pagal Direktyvos 67/548/EEB V priedo A dalies specifikacijas arba kitais lygiaverčiais metodais.

10. Stabilumas ir reaktyvumas

Nusakykite medžiagos ar preparato stabilumą ir pavojingų reakcijų galimybę tam tikromis sąlygomis.

Vengtinios sąlygos:

Išvardykite tas sąlygas – temperatūrą, slėgį, šviesą, smūgį, dėl kurių gali kilti pavojinga reakcija, ir jei galima, glaustai aprašykite.

Vengtinios medžiagos:

Išvardykite tokias medžiagas kaip vanduo, rūgštys, bazės, oksidatoriai ar kitas specifines medžiagas, galinčias sukelti pavojingą reakciją, ir jei galima, pateikite trumpą aprašymą.

Pavojingi skaidymosi produktai:

Išvardykite pavojingas medžiagas, atsirandančias pavojingais kiekiais skaidymosi metu.

N.B. Konkrečiai nurodykite:

- stabilizatorių būtinumą ir buvimą,
- pavojingos egzoterminės reakcijos galimybę,
- jei reikia, medžiagos ar preparato fizinio pavidalo pasikeitimo svarbą saugai,
- jei reikia, dėl sąlyčio su vandeniu susidarancius kenksmingus skaidymosi produktus,
- skilimo į nestabilius produktus galimybę.

11. Toksikologinė informacija

Šiame skirsnyje reikia glaustai, bet išsamiai ir aiškiai aprašyti įvairius toksikologinius poveikius sveikatai, atsirandančius dėl vartotojo sąlyčio su ta medžiaga ar preparatu.

Remdamiesi patirtimi ir mokslinių eksperimentų išvadomis, nurodykite medžiagos ar preparato pavojingus sveikatai poveikius. Pateikite informaciją apie įvairius poveikio kanalus (kvėpavimas, virškinimas, sąlytis su oda ir akimis) ir aprašykite su fizinėmis, cheminėmis ir toksikologinėmis ypatybėmis susijusius simptomus.

Nurodykite trumpalaikio ar ilgalaikio buvimo šalia tos medžiagos ar preparato tiesioginius bei uždelstus padarinius ir chroniškus poveikius, pvz., padidėjusį jautrumą, kancerogeniškumą, mutageniškumą ir žalingą poveikį vaisingumui, įskaitant teratogeniškumą ir narkoziškumą.

Atsižvelgiant į 2 punkte „Sudėtis arba informacija apie sudedamąsias dalis“ jau pateiktą informaciją, galbūt reikia daryti nuorodas į tam tikrų preparatų komponentų specifinį poveikį sveikatai.

12. Ekologinė informacija

Įvertinkite tos medžiagos ar preparato galimą poveikį ir padarinius aplinkai.

Aprašykite svarbiausias ypatybes, galinčias dėl medžiagos ar preparato prigimties ir galimų naudojimo būdų turėti poveikio aplinkai:

- mobilumą,
- tvarumą ir galimumą skilti,
- bioakumuliacinį potencialą,
- toksiškumą vandenyje ir kitus su ekotoksiškumu susijusius duomenis, pvz., reagavimą kanalizacijoje.

Pastabos

Kol dar nesudaryti preparato poveikio aplinkai įvertinimo kriterijai, su minėtomis ypatybėmis susijusi informacija pateikiama apie tame preparate esamas medžiagas, klasifikuojamas kaip pavojingas aplinkai.

13. Šalinimo metodai

Jei tos medžiagos ar preparato (po numatomo panaudojimo likusio pertekliaus ar atliekų) šalinimas kelia pavojų, reikia pateikti šių likučių aprašymą ir informaciją apie tai, kaip jas saugiai tvarkyti.

Nurodykite atitinkamus medžiagos ar preparato ir užterštos pakuotės šalinimo būdus (sudeginimas, perdirbimas, suvertimas į sąvartyną ir pan.).

Komentaras

Nurodykite Bendrijos nuostatas dėl atliekų. Jei jų nėra, pravartu vartotojui priminti galiojančias nacionalines ar regionines nuostatas.

14. Informacija apie vežimą

Nurodykite bet kokias specialias atsargumo priemones, kurias vartotojui reikia žinoti ar kurių reikia laikytis pervežant patalpose ir už jų ribų.

Gali būti pateikiama papildoma informacija apie Jungtinių Tautų rekomendacijas ir kitus tarptautinius susitarimus dėl pavojingų medžiagų vežimo ir pakavimo.

15. Teisinio reguliavimo informacija

Etiketėje pateikite informaciją pagal direktyvas, susijusias su pavojingų medžiagų ir preparatų klasifikavimu, pakavimu ir ženklinimu etiketėmis.

Jei dėl medžiagos ar preparato, dėl kurių reikalaujama šito saugos duomenų lapo, Bendrijoje esama specifinių su žmogaus ir aplinkos apsauga susijusių nuostatų (pvz., pateikimo į rinką ir naudojimo apribojimų, ribinių poveikio darbo vietoje dydžių), šias nuostatas reikėtų, kiek įmanoma, nurodyti. Turi būti atkreiptas dėmesys į tai, kokių esama nacionalinės teisės aktų šioms nuostatoms įgyvendinti.

Taip pat rekomenduotina, jog saugos duomenų lapas primintų gavėjams, kad būtų atsižvelgiama ir į kitas svarbias nacionalines priemones.

16. Kita informacija

Nurodykite bet kokią kitą informaciją, kuri galėtų būti svarbi saugai ir sveikatai, pvz.:

- apie darbuotojų mokymą,
- apie rekomenduojamus naudojimo būdus ir apribojimus,
- papildomą informaciją (rašytinius šaltinius ir (ar) techninio konsultavimo punktą),
- duomenų lapams parengti naudojamus pagrindinius duomenų šaltinius.

Jei nepažymėta kitur, parašykite šio duomenų lapo išleidimo datą.
